

FINANSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 16/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen och av lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 20 september 2002 en proposition med förslag till lag om ändring av mervärdesskattelagen och av lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen (RP 125/2002 rd) till finansutskottet för beredning.

Beredning i delegation

Ärendet har beretts av finansutskottets skatte-delegation.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- överdirektör Lasse Arvela och lagstiftningsråd Tommi Parkkola, finansministeriet
- överinspektör Paula Javanainen-Lehto, Skat-testyrelsen
- avdelningschef Risto Lähdevuori, Industrins och Arbetsgivarnas Centralförbund
- juridiske ombudsmannen Anna Lundén, Företagarna i Finland r.f.
- vicehäradshövding Juha Koponen, Skattebetalarnas Centralförbund.

Ålands landskapsstyrelse har lämnat ett skriftligt utlåtande.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att i mervärdesskattelagen och i lagen om undantag för landskapet Åland i fråga om mervärdesskatte- och accislagstiftningen görs de ändringar som förutsätts i Europeiska gemenskapens direktiv om mervärdesbeskattningen av elektroniska produkter.

Propositionen gäller radio- och televisionsut-sändningar samt vissa elektroniska tjänster som förmedlas via elektroniska nätverk, t.ex. data-program, samt olika informations-, kultur- och underhållningstjänster. I enlighet med direktivet skulle man uppbära gemenskapens mervärdes-

skatt då tjänsten är avsedd att konsumeras inom gemenskapen. Företag etablerade utanför gemenskapen skulle bli skyldiga att i Finland betala skatt för elektroniska produkter som de sålt till här bosatta eller etablerade konsumenter. I fråga om elektroniska tjänster skulle man ta i bruk en särskild ordning där en säljare etablerad utanför gemenskapen via skatteförvaltningen i en enda medlemsstat som säljaren valt kunde sköta sina med beskattningen sammanhängande deklara-tions- och betalningsförpliktelser gentemot samtliga medlemsstater.

I propositionen föreslås dessutom att man klargör reglerna om handeln med elektroniska tjänster mellan medlemsstaterna.

Därtill föreslås att samtliga mervärdesskattskyldiga skulle kunna göra sina registreringsan-

mälningar och skattedeklarationer i elektronisk form.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2003 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 juli 2003.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Av de orsaker som framgår av propositionens motivering och med stöd av erhållen utredning finner utskottet propositionen behövlig och angelägen. Utskottet tillstyrker lagförslagen utan ändringar.

Det nya direktivet och den nya förordningen gäller mervärdesskatteordningen för radio- och televisionssändningar samt vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg. De ändrar gemenskapens sjätte mervärdesskattedirektiv. Ändringarna innebär att elektroniska tjänster kan beskattas enligt internationellt godtagna principer där de konsumeras.

Enligt det nya direktivet skall säljare etablerade utanför gemenskapen betala skatt till gemenskapen för elektroniska tjänster som de säljer till konsumenter bosatta eller etablerade i gemenskapen. Skatt skall betalas till varje medlemsstat där säljaren har kunder som är konsumenter.

För att minska företagens administrativa kostnader införs en särskild ordning för elektroniska tjänster. De innebär att säljaren kan göra redovisningar och deklarationer i samband med beskattningen genom skatteförvaltningen i en enda medlemsstat. En säljare som till exempel är bosatt i USA och som säljer elektroniska tjänster till konsumenter i Finland är då skyldig att betala skatt för försäljningen till Finland enligt den skattesats som tillämpas här. Om en säljare i enlighet med den särskilda ordningen är registrerad till exempel i Storbritannien kan han fullgöra sina skatteförpliktelser fullt ut där. Därefter redovisar Storbritannien skatten till Finland.

Enligt det nya direktivet tas skatt heltäckande ut också för elektroniska tjänster som säljs till näringsidkare som är etablerade i gemenskapen

från tredje land. Köparens etableringsstat är beskattningssort och köparen är skattskyldig. Säljaren behöver således inte registrera sig inom gemenskapen för dessa tjänster.

Enligt de nya bestämmelserna behöver ingen skatt betalas för försäljning av elektroniska tjänster till tredje land. Skatten på elektroniska tjänster som en säljare etablerad i gemenskapen säljer till en konsument som är etablerad eller bosatt i en annan medlemsstat ändras inte. Skatten tas som tidigare ut i den stat där säljaren är etablerad.

När elektroniska tjänster säljs till näringsidkare etablerade i en annan medlemsstat tas skatten till alla delar ut i den stat där köparen är etablerad. Dessutom tillämpas omvänd skattskyldighet.

Syftet med det nya direktivet är att tillåta att elektroniska tjänster som konsumeras inom gemenskapen beskattas där. Dessutom avser direktivet att undanröja den nuvarande konkurrensnedvridningen mellan företag etablerade i tredje land och företag etablerade i gemenskapen. Ett annat mål är att underlätta för företag och skattemyndigheter att ta ut skatt i en elektronisk miljö.

Det nya direktivet gäller bara elektroniska tjänster. Därmed avses kommersiella radio- och televisionssändningar samt vissa tjänster som tillhandahålls på elektronisk väg, till exempel dataprogram och dataspel samt tillhandahållande av informations-, kultur- och underhållningsbetonande sändningar. Direktivet gäller inte varor som beställs på elektronisk väg men levereras fysiskt. Skatten på sådana varor ändras således inte i detta sammanhang. Direktivet avser

inte heller att införa nya skatter eller att höja gamla.

Direktivet tillämpas tidsbundet. Det tillämpas under en period på tre år. Därefter skall permanenta bestämmelser införas. Medlemsstaterna skall sätta i kraft direktivet från och med den 1 juli 2003.

De sakkunniga som hörts av utskottet har ställt sig bakom direktivet, eftersom det innehåller tydliga och neutrala spelregler för företag inom och utom gemenskapen. Samtidigt införs det tydliga regler för att varor som säljs av företag etablerade inom gemenskapen till tredje land är skattefria.

De sakkunniga ansåg det vara en bra regel att en säljare från tredje land bara behöver anmäla sig i en enda medlemsstat. Utan den särskilda ordningen skulle säljaren vara tvungen att registrera sig i alla medlemsstater där han säljer elektroniska tjänster. Den administrativa bördan av den särskilda ordningen kan visserligen drabba de länder hårdast där språket är ett världsspråk, till exempel Storbritannien och Irland. Eftersom direktivet är temporärt har länderna möjlighet att samla erfarenheter av den särskilda ordningen. Enligt vad utskottet har erfarit har till exempel skatteförvaltningen i Finland för avsikt att utarbeta anvisningar dels på finska och svenska, dels på engelska.

Den särskilda ordningen för registrering av säljare har ansetts vara bra också av den anledningen att länderna kan träna sig i redovisning av skatter i form av en sorts miniclearing. Då är det lättare att införa den slutliga skatteordningen.

De sakkunniga påpekade att det finns vissa problem med övervakningen av elektronisk han-

del. Övervakningen av registreringen kommer att vara den största svårigheten. Det är viktigt att parterna med hjälp av internationella överenskommelser och andra övervakningsinsatser försöker täppa till luckorna i systemet för att företag inom samma branscher inte skall ha sämre möjligheter att tillhandahålla tjänster. Dessutom anser utskottet att förpliktelseerna måste vara så enkla och attraktiva att aktörerna inte vill åsidosätta dem på grund av att de är komplicerade. Redan nu ansåg de sakkunniga att det är en bra idé att alla momspliktiga säljare kan registrera sig och deklarerar på elektronisk väg.

De sakkunniga anförde kritik mot de komplicerade formuleringarna i bestämmelserna. Med avseende på skattebetalarnas rättssäkerhet ansåg de det viktigt att bestämmelserna är tydliga och lättläsliga. Utskottet håller med om detta men menar å andra sidan att de föreslagna bestämmelserna lätt kan lyftas ur sitt sammanhang, om direktivet inte fortsätter att gälla när treårsperioden går ut.

Landskapet Åland har önskat ställa sig utanför försöket. Samtidigt utgår landskapet från att förslaget inte får medföra fler problem med gränsdragningarna inom handeln med Åland. Utskottet påpekar att förslaget i mån av möjlighet tar hänsyn till Ålands särställning och anser att det inte finns någon anledning att ändra förslaget.

Förslag till beslut

På grundval av det ovanstående föreslår finansutskottet

att lagförslagen godkänns utan ändringar.

FiUB 16/2002 rd — RP 125/2002 rd

Helsingfors den 22 oktober 2002

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Maria Kaisa Aula /cent
medl. Olavi Ala-Nissilä /cent
Timo Ihamäki /saml (delvis)
Tuija Nurmi /saml
Virpa Puisto /sd
Matti Saarinen /sd
Sakari Smeds /kd
Irja Tulonen /saml (delvis)
Marja-Liisa Tykkyläinen /sd
Jukka Vihriälä /cent

ers. Kari Kantalainen /saml
Juha Karpio /saml
Riitta Korhonen /saml (delvis)
Mikko Kuoppa /vänt
Hannes Manninen /cent
Pirkko Peltomo /sd
Iivo Polvi /vänt
Anu Vehviläinen /cent
Ulla-Maj Wideroos /sv.

Sekreterare var

utskottsråd Maarit Pekkanen.